

Bezpieczeństwo uczniów w szkołach w świetle wyników ewaluacji zewnątrznej – wybrane dane.

Do przygotowania tej prezentacji wykorzystano materiały przygotowane w projekcie „program zwiększenia efektywności systemu nadzoru pedagogicznego i oceny jakości pracy szkoły”, w tym prezentacje G. Mazurkiewicza i B. Walczaka oraz Jakuba Kołodziejczyka.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Skąd dane? – nowy nadzór:

- SYSTEM EWALUACJI OŚWIATY
- Ewaluacja jako proces poszukiwania, gromadzenia i komunikowania informacji pomagających w podejmowaniu decyzji;
- Działanie na rzecz jakości kształcenia i rozwoju;
- Dostarczanie danych dla tworzenia analiz i strategii;
- Ujednoczenie działań z zakresu nadzoru;
- Zmiana kultury, relacji i struktur.

Co to jest ewaluacja

Jest rodzajem stosowanych (praktycznych) badań społecznych

Służy gromadzeniu wiedzy wykorzystywanej w praktyce

Osoby prowadzące ewaluację gromadzą informacje o wartości (przypisywanej) działaniom poddanym ewaluacji

Nie są sędziami oceniającymi

Nie doradzają, co zrobić, aby było dobrze

EWALUACJA= proces gromadzenia, opracowywania i komunikowania informacji na temat wartości przypisywanej działaniom podejmowanym

Skąd dane? – wymagania państwa:

1. Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.
3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
4. Uczniowie są aktywni.
- 5. Respektowane są normy społeczne.**
6. Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, uwzględniając ich indywidualną sytuację.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.
8. Promowana jest wartość edukacji.
9. Rodzice są partnerami szkoły lub placówki.
10. Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju.
11. Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.
12. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi.

Ewaluacja w perspektywie globalnej

Szkoły to twory skomplikowane i zaangażowane w konflikty...

Szkoły potrzebują więcej niż informacji o tym jak działają ...

Ograniczając informację do wyników testów szkodzi się szkołom...

Obserwuje się często brak koordynacji i „przenikania się” różnych źródeł informacji co prowadzi do konfuzji i niewiedzy...

School evaluation for quality improvement (2004).

UNESCO: International Institute for Educational Planning

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Metody pozyskiwania informacji

Wywiad

- Z dyrektorem
- Z nauczycielami
- Z przedstawicielami lokalnych partnerów
- Z rodzicami
- Z uczniami

Badanie ankietowe

- Wśród wszystkich nauczycieli
- Wśród uczniów rok młodszych od najstarszych w szkole (*moja szkoła*)
- Wśród uczniów najstarszych klas (*mój dzień*)
- Wśród rodziców

Obserwacja

- Lekcji w wybranych klasach
- Szkoły i boiska podczas przerw, przed i po zajęciach, oraz najbliższego otoczenia
- Zajęć pozalekcyjnych (w miarę możliwości)

Analiza dokumentów

- W fazie przygotowawczej analizowane są tylko te dokumenty, które zdaniem dyrektora pokazują obraz szkoły
- Podczas ewaluacji dokumenty pełnią wyłącznie rolę wtórną, ich analiza nie służy sprawdzeniu, czy szkoła posiada dany dokument czy też nie

Respektowane są normy społeczne

- **Charakterystyka wymagania - Poziom D:**

Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego. Zasady postępowania i współżycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły i rodziców.

- **Charakterystyka wymagania - Poziom B:**

W szkole lub placówce, wspólnie z uczniami i rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz, w razie potrzeb, modyfikuje.

Co jest ważne w wymaganiu?

- **POWSZECHNOŚĆ** poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów, świadcząca o skuteczności działań szkoły.
- **KOOPERACJA** jako forma społecznego współdziałania i dzielenia się odpowiedzialnością uczniów.
- **PARTYCYPACJA** w decydowaniu. **POWSZECHNOŚĆ** relacji opartych na szacunku i zaufaniu.
- **SYSTEMOWOŚĆ** przyjętych rozwiązań rozumiana jako celowe działania na poziomie całej instytucji.
- **PARTYCYPACJA** rodziców i uczniów w modyfikacjach działań wychowawczych.

Skąd dane za rok szkolny 2013/14?

- z ewaluacji zakończonych (opublikowanych) pomiędzy 1 września 2013 a 31 marca 2014
- ponad 63 tys. uczniów (ankieta „Moja szkoła”)
- 1408 ewaluacji w zakresie wymagania „Respektowane są normy społeczne”
- wykorzystano także dane CKE i GUS

Podstawy teoretyczne. Typologia zachowań agresywnych

Agresja werbalna

- obrażanie
- wyzwiska
- ośmieszanie
- brutalne dokuczanie i szyderstwa
- rozsiewanie złośliwych plotek
- Wysyłanie obraźliwych esemesów lub e-maili

Agresja fizyczna

- bicie,
- kopanie
- opluwanie,
- posługiwanie się niebezpiecznymi narzędziami

Agresja pozawerbalna

- zastraszające gesty, grożenie
- uporczywe wpatrywanie się w ofiarę
- ostentacyjne odwracania się plecami do kogoś, komu chce się pokazać, że jest niemiłe widziany

Podstawy teoretyczne.

Agresja vs. przemoc

Agresja

- Celowe zachowanie skierowane przeciwko komuś, przynosi szeroko rozumianą szkodę

Przemoc

- Niechciane, zamierzone, agresywne zachowanie, które wiąże się z rzeczywistą lub domniemaną nierównowagą sił, które **powtarzane jest cyklicznie** (D. Olweus 1993)

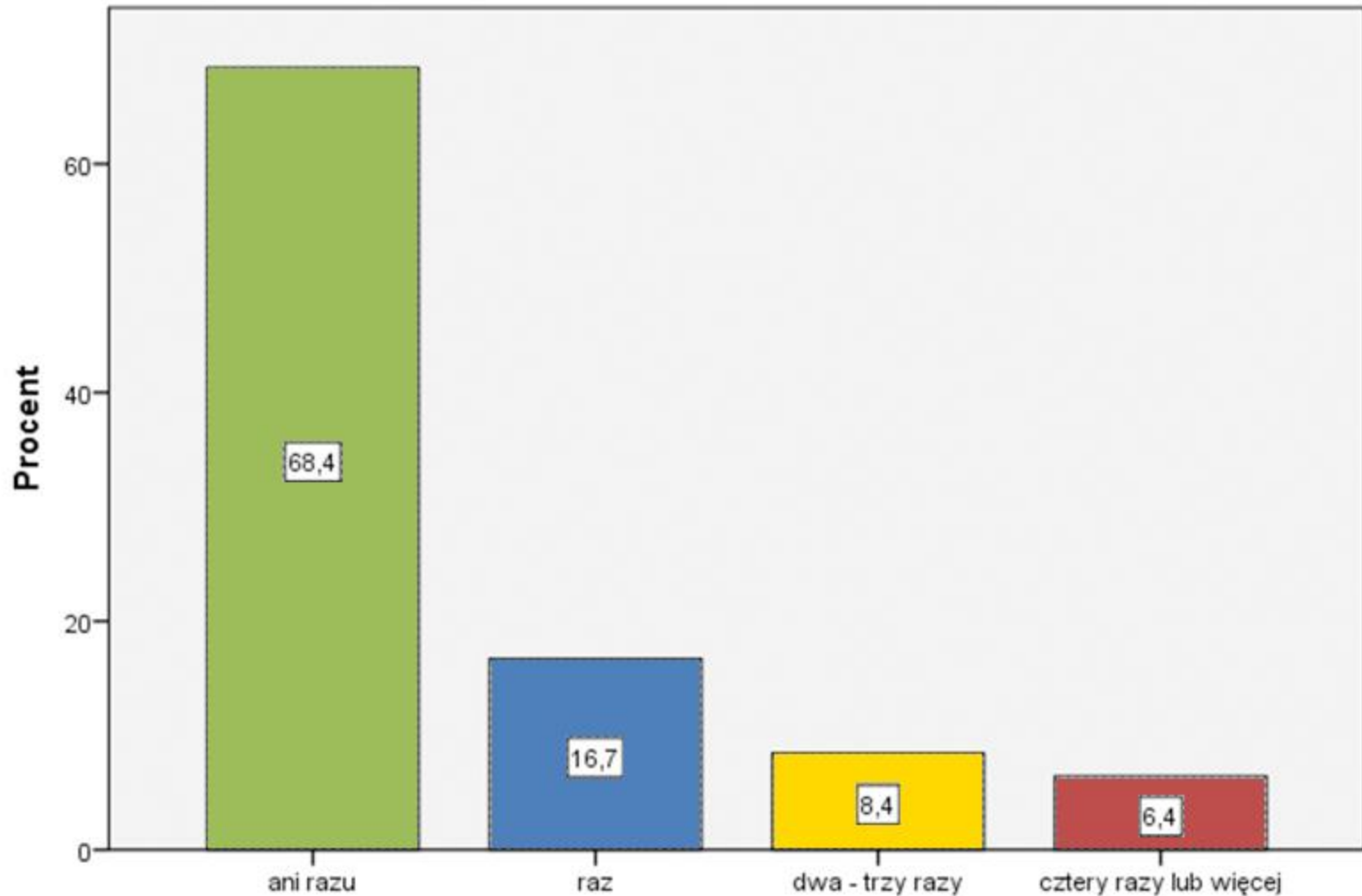

Jak wskaźnikujemy ekspozycję na agresję?

pytanie	rodzaj agresji	
Inni uczniowie obrażali Cię, używali wobec Ciebie nieprzyjemnych przezwisk	Słowna	Bezpośrednia
Inni uczniowie obrażali Cię za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych	Słowna	Pośrednia
Inni uczniowie zachowywali się wobec Ciebie w sposób, który odbierałaś/eś jako nieprzyjemny.	Pozasłowna	Bezpośrednia
Umyślnie zniszczono rzecz należącą do Ciebie	Pozasłowna	Pośrednia
Ukradziono Ci jakiś przedmiot lub pieniądze	Pozasłowna	Pośrednia
Inni uczniowie celowo wykluczali Cię z grupy nie zadawali się z Tobą	Fizyczna	Pośrednia
Inni uczniowie zmuszali Cię do kupowania czegoś za Twoje własne pieniądze lub oddawania im Twoich rzeczy	Fizyczna	Bezpośrednia
Zostałeś pobity	Fizyczna	Bezpośrednia
Uczestniczyłeś(aś) w bójkę z innymi uczniami, gdzie używano niebezpiecznego narzędzia	Fizyczna	Bezpośrednia

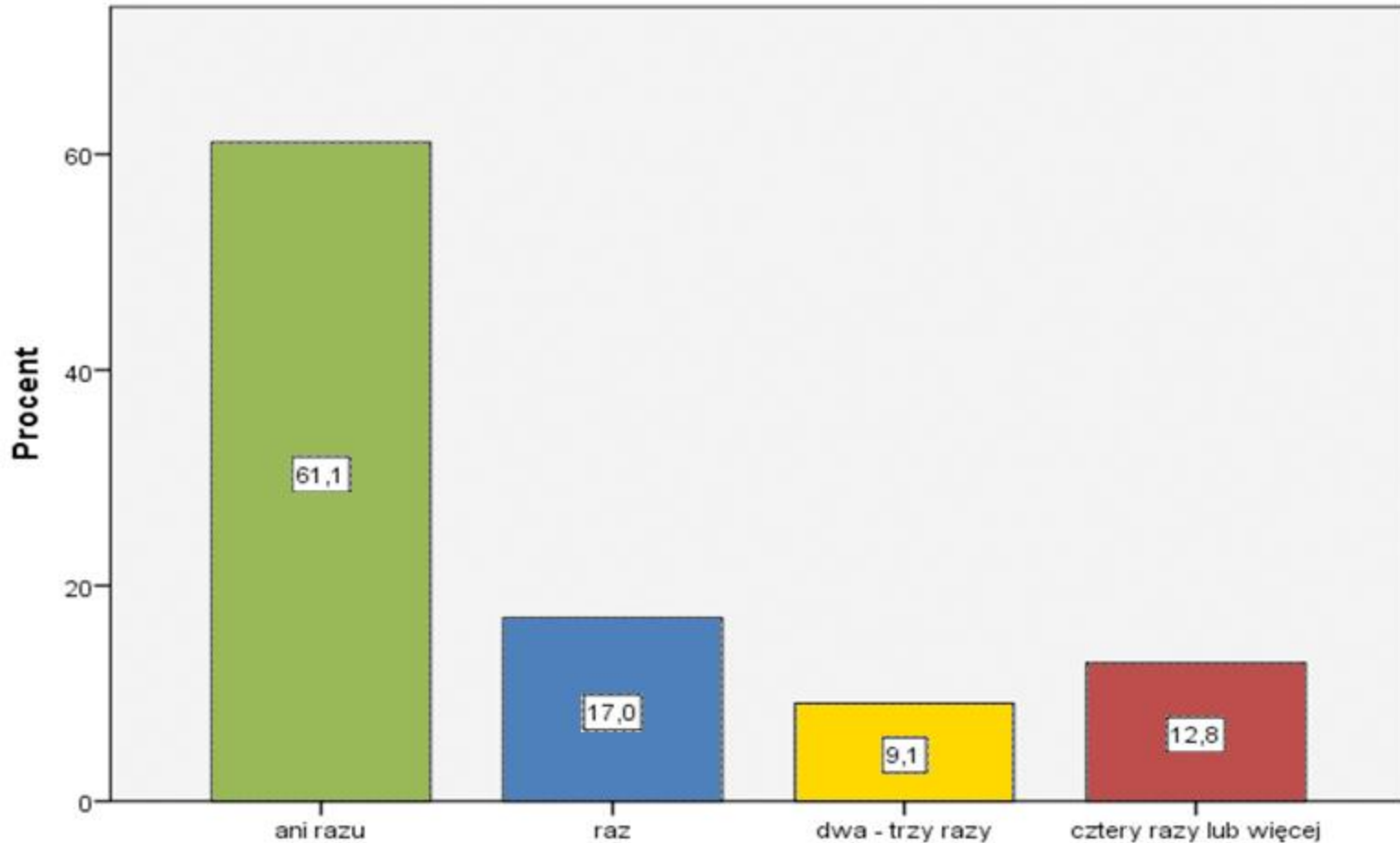
Jak często w ostatnim roku?

Inni uczniowie zachowywali się wobec Ciebie w sposób, który odbierałaś/eś jako nieprzyjemny.

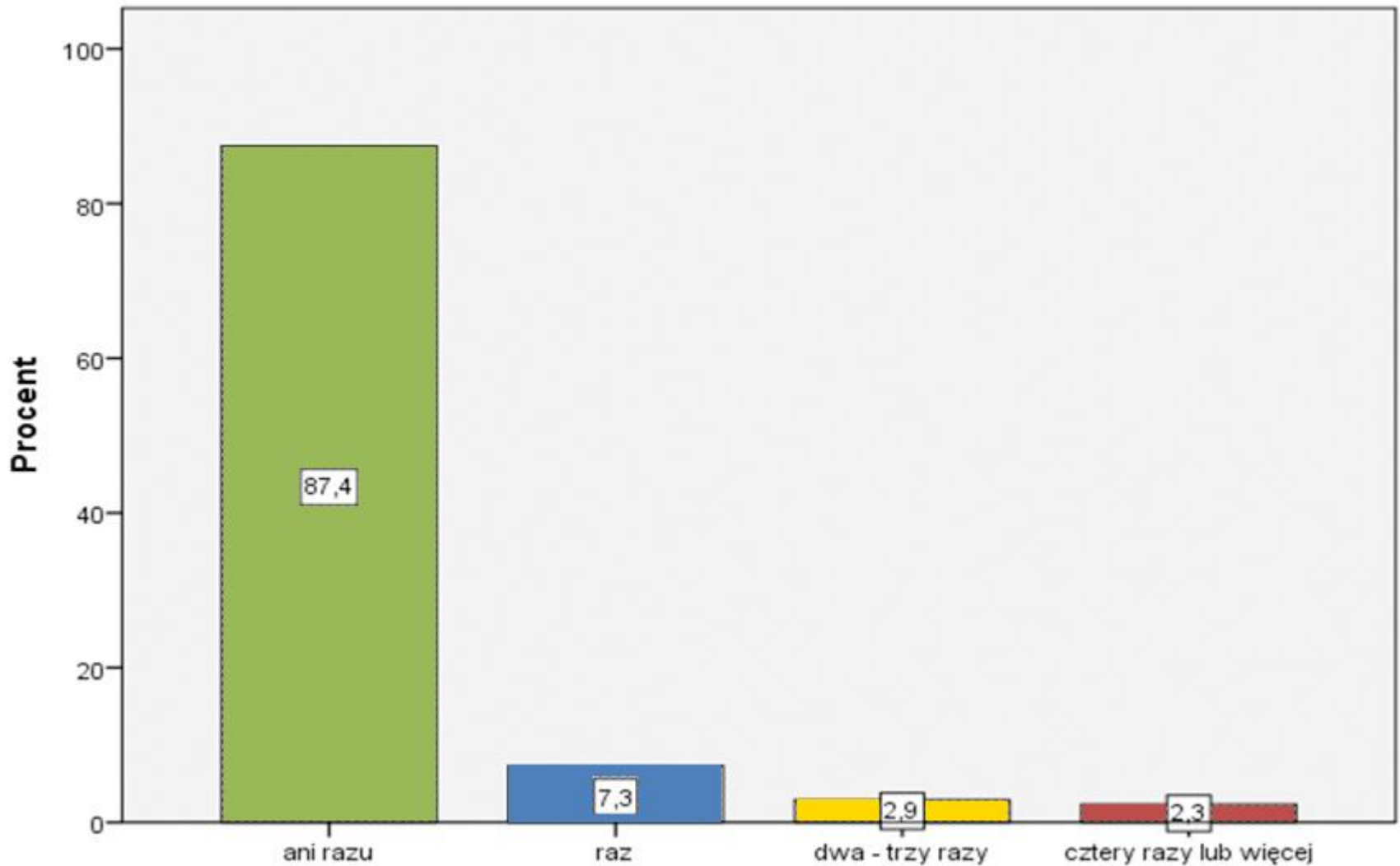
Jak często w ostatnim roku?

Inni uczniowie obrażali Cię, używali wobec Ciebie nieprzyjemnych przezwisk.

Jak często w ostatnim roku?

Inni uczniowie obrażali Cię za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych.

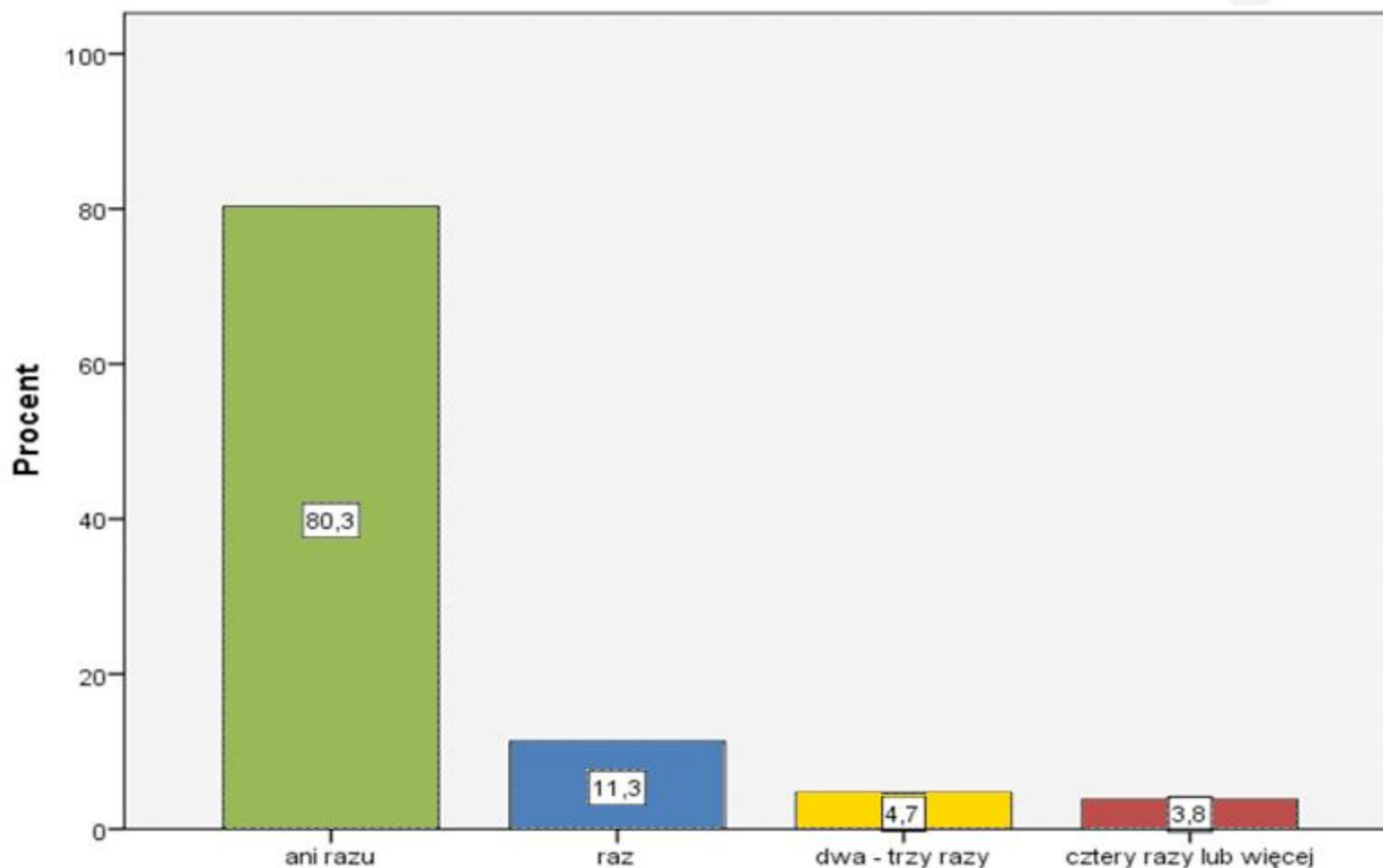
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

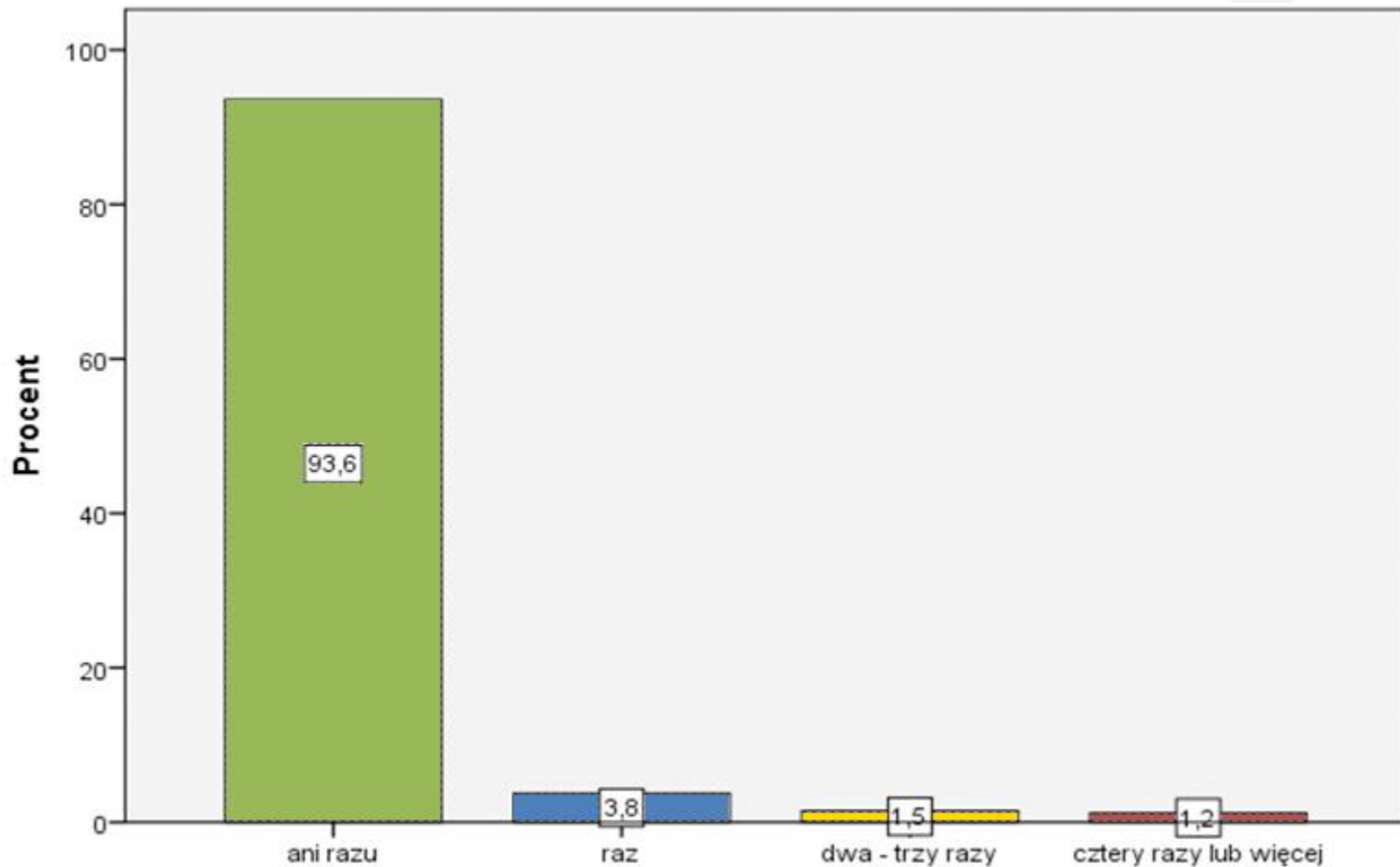
Jak często w ostatnim roku?

Inni uczniowie celowo wykluczali Cię z grupy/ nie zadawali się z Tobą.

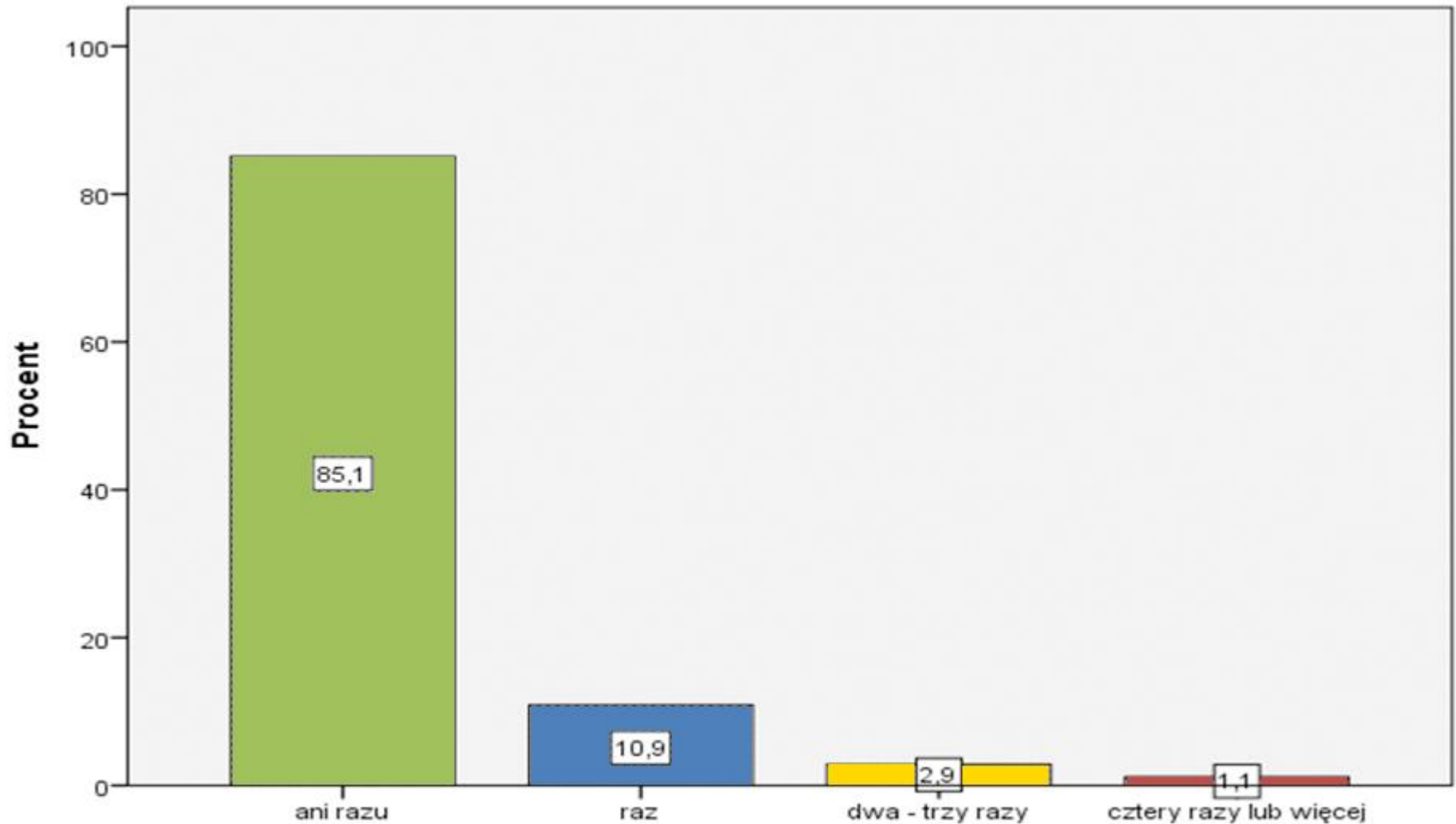
Jak często w ostatnim roku?

Inni uczniowie zmuszali Cię do kupowania czegoś za Twoje własne pieniądze lub oddawania im Twoich rzeczy.

Jak często w ostatnim roku?

n=62948

Ukradziono Ci jakiś przedmiot lub pieniądze.

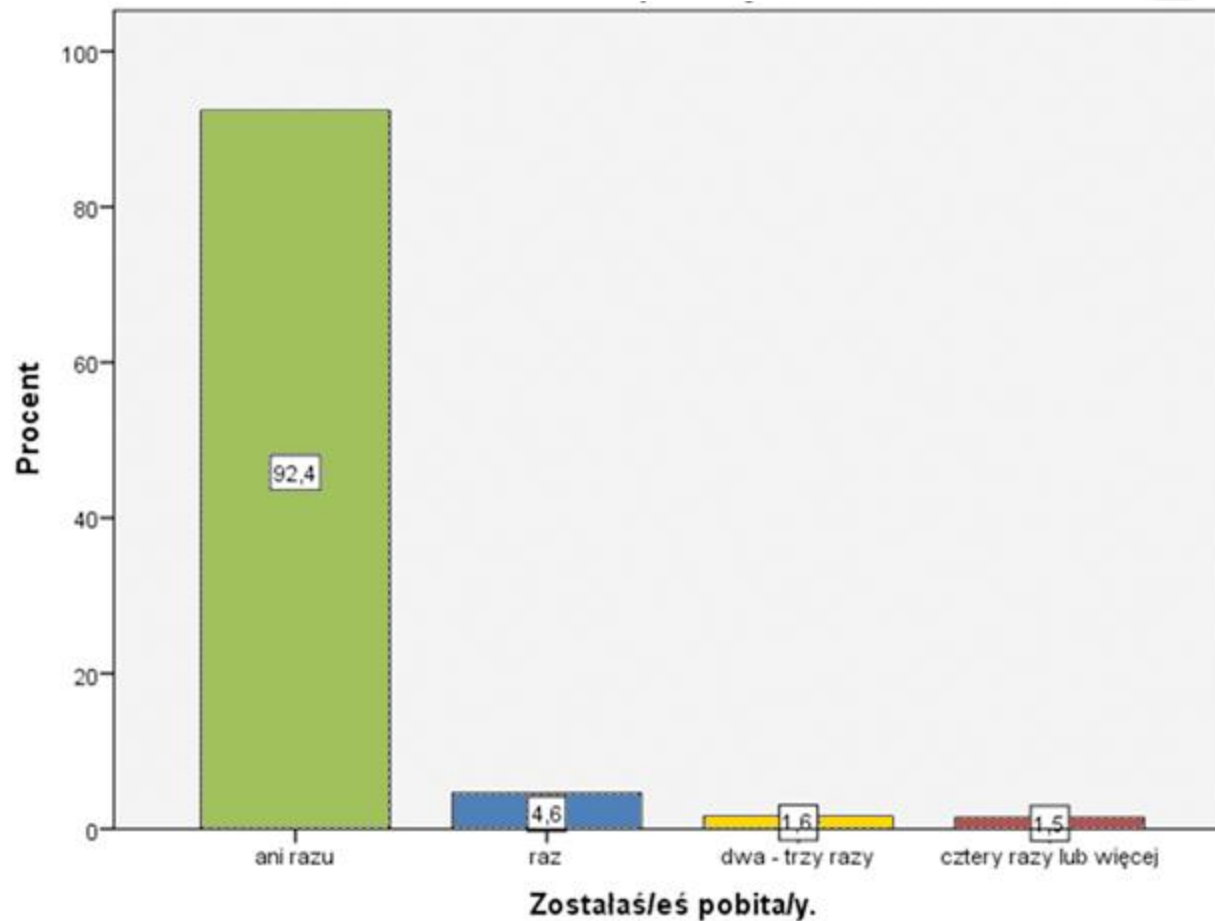
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

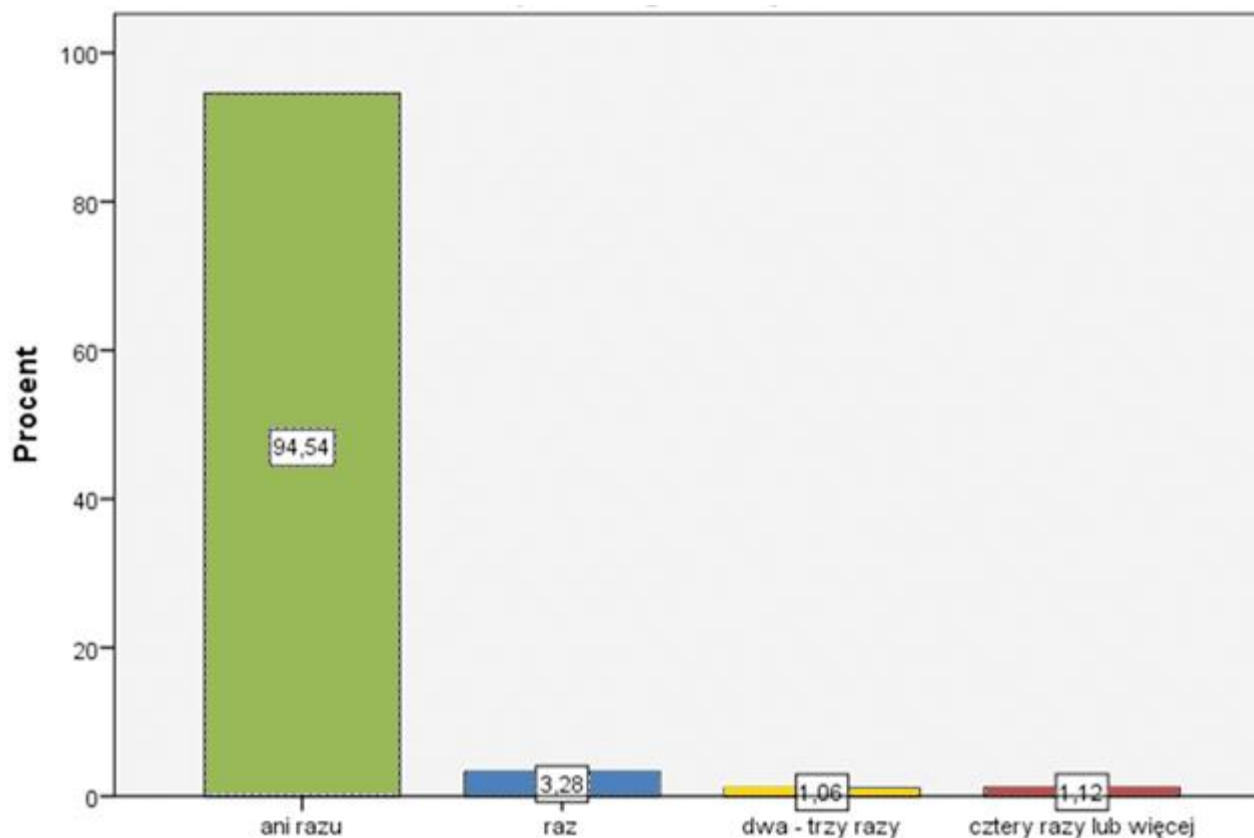
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jak często w ostatnim roku?

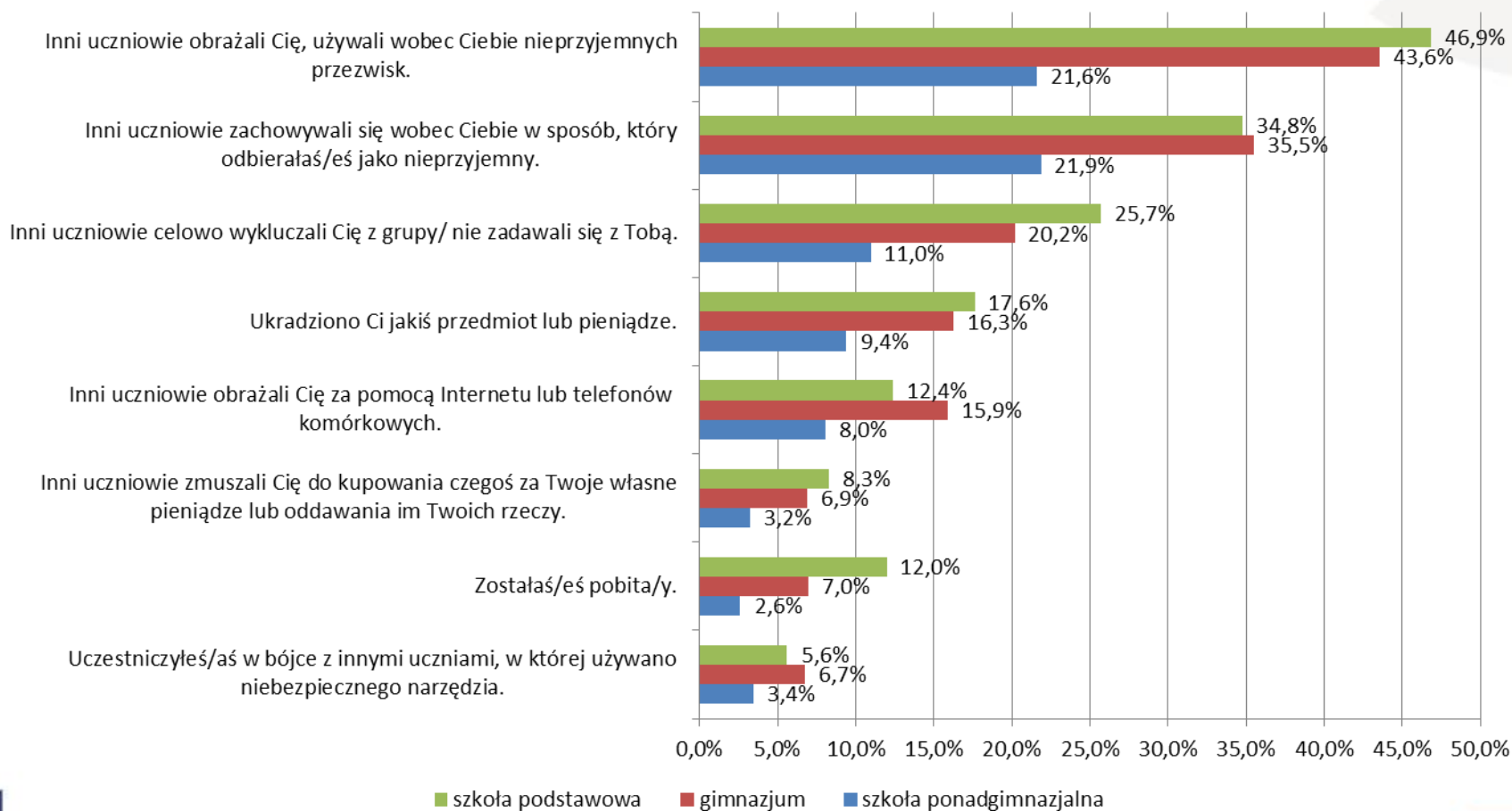
Jak często w ostatnim roku?

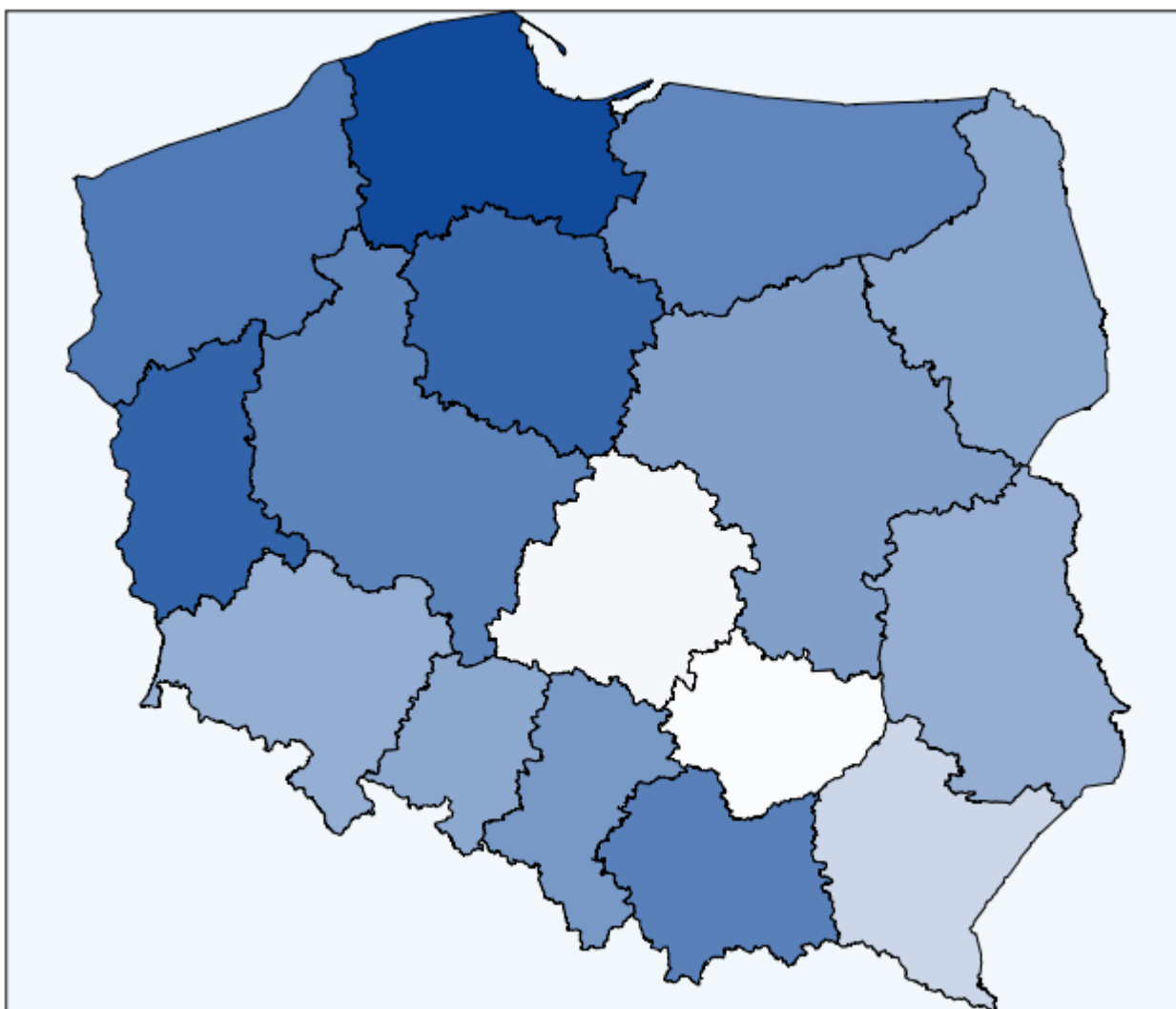

Uczestniczyłeś/aś w bójkę z innymi uczniami, w której używano niebezpiecznego narzędzia.

Nasilenie zachowań agresywnych w przekroju na typy szkół

Średnia
(skala
ekspozycji
na
agresję)

- 0,16
- 0,15
- 0,14
- 0,13
- 0,12
- 0,11
- 0,10
- 0,09

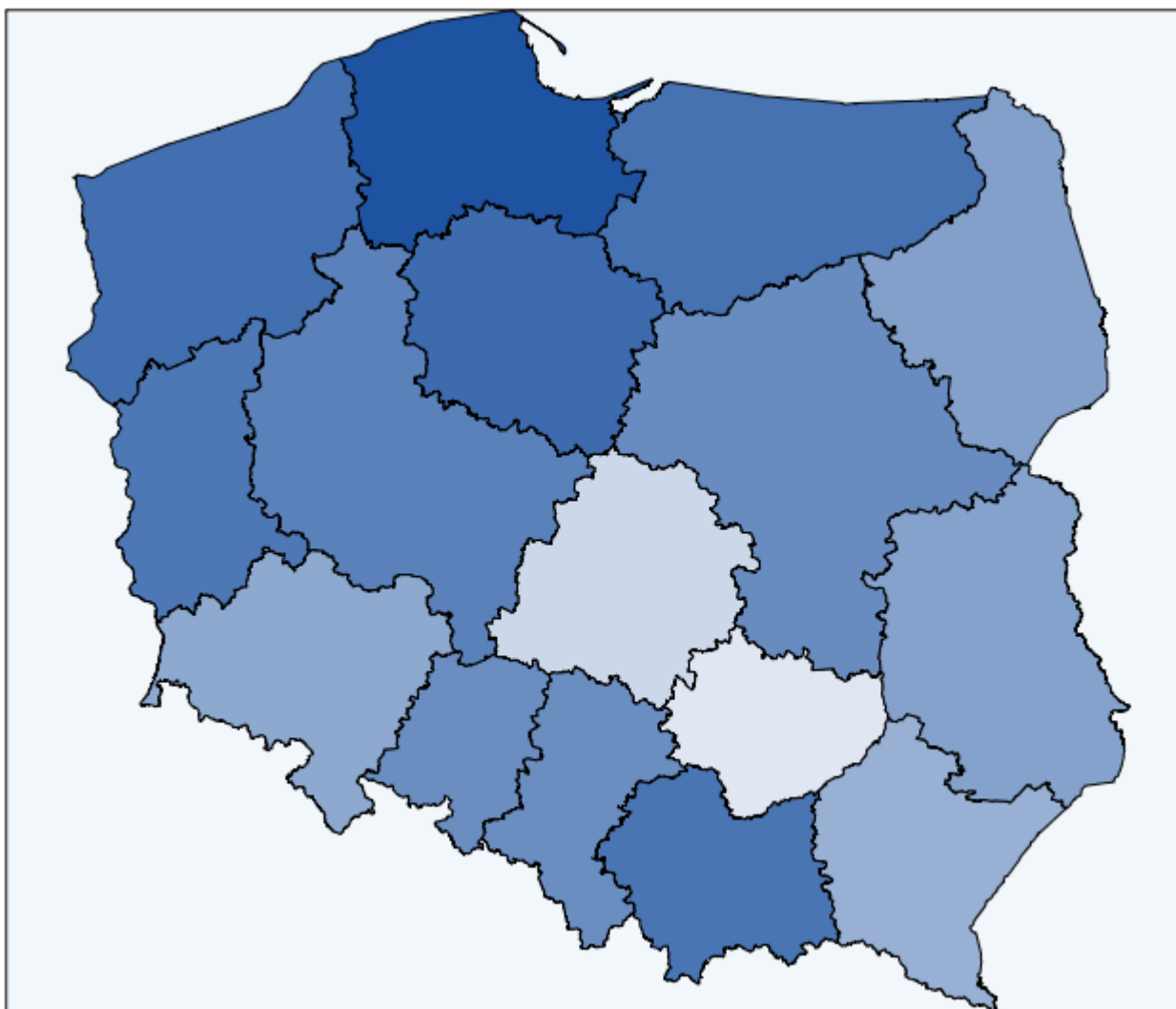

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Średnia
(skala
ekspozycji
na
przemoc)

- 0,09
- 0,08
- 0,07
- 0,06
- 0,05
- 0,04
- 0,03

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

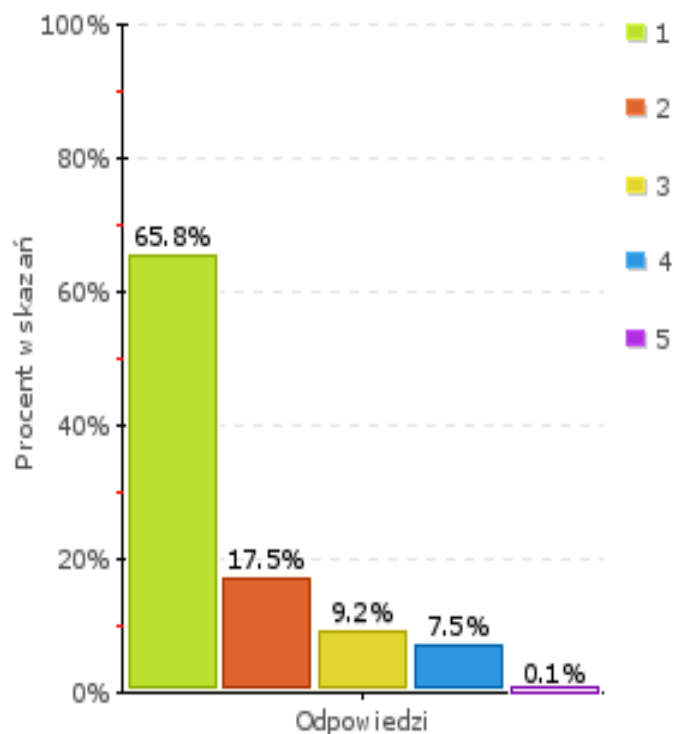
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Inni uczniowie zachowywali się wobec Ciebie w sposób, który odbierałaś/eś jako nieprzyjemny.

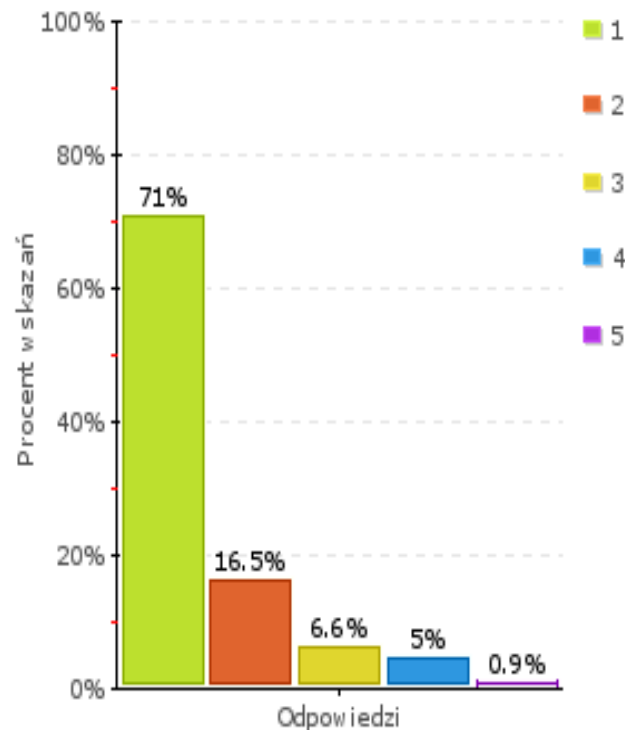
POLSKA

Procentowy rozkład wyników

ŚWIĘTOKRZYSKIE

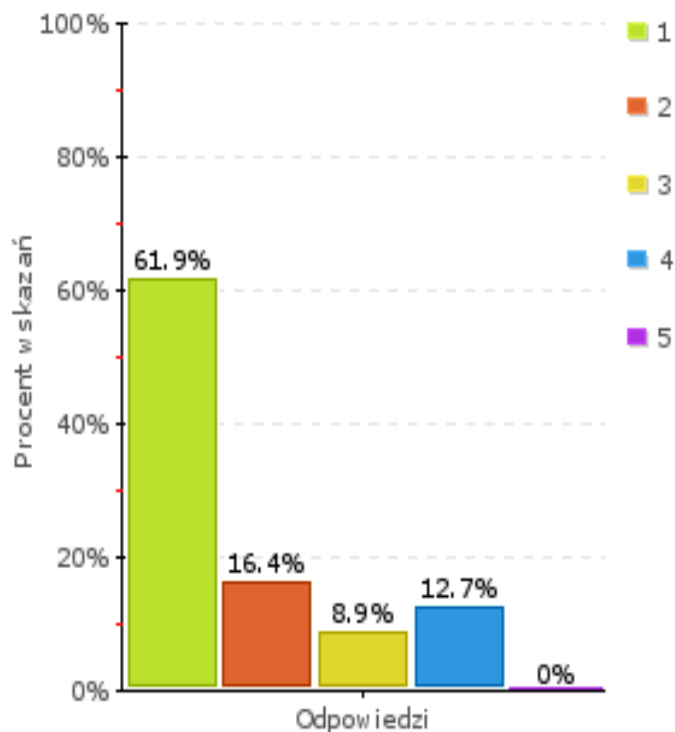
Procentowy rozkład wyników

Inni uczniowie obrażali Cię, używali wobec Ciebie nieprzyjemnych przezwisk.

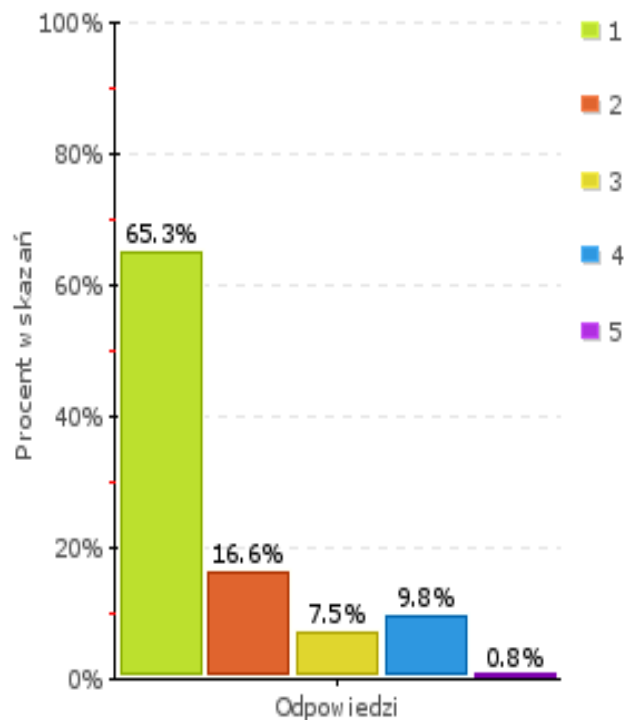
POLSKA

Procentowy rozkład wyników

ŚWIETOKRZYSKIE

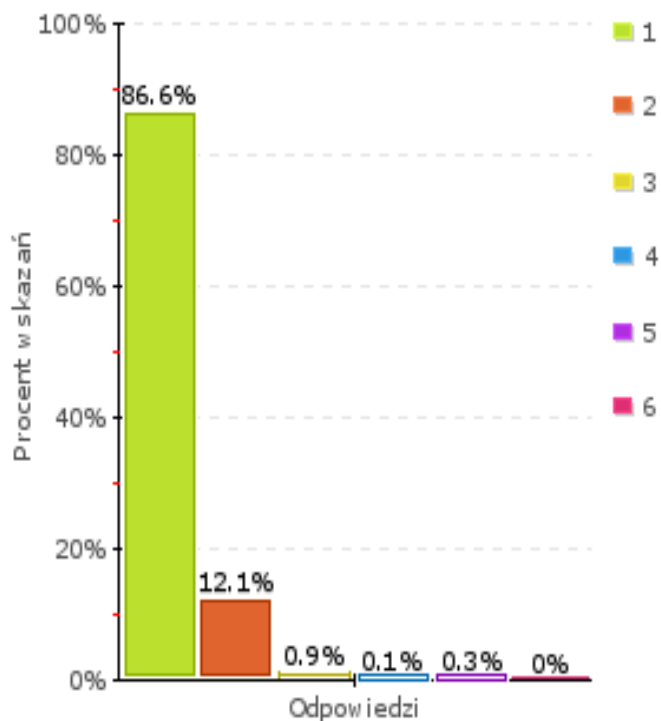
Procentowy rozkład wyników

Nauczyciel poprzez osobisty przykład, kształtuje
pożądane społecznie postawy.

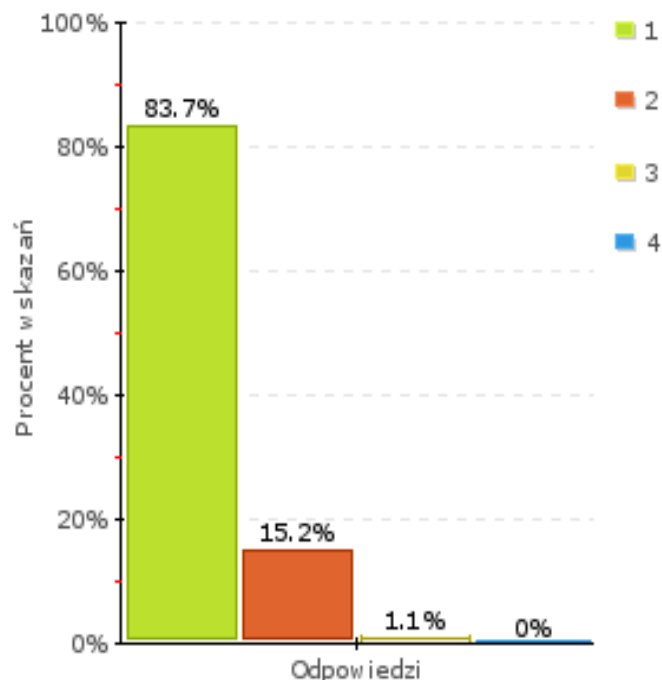
POLSKA

Procentowy rozkład wyników

ŚWIĘTOKRZYSKIE

Procentowy rozkład wyników

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

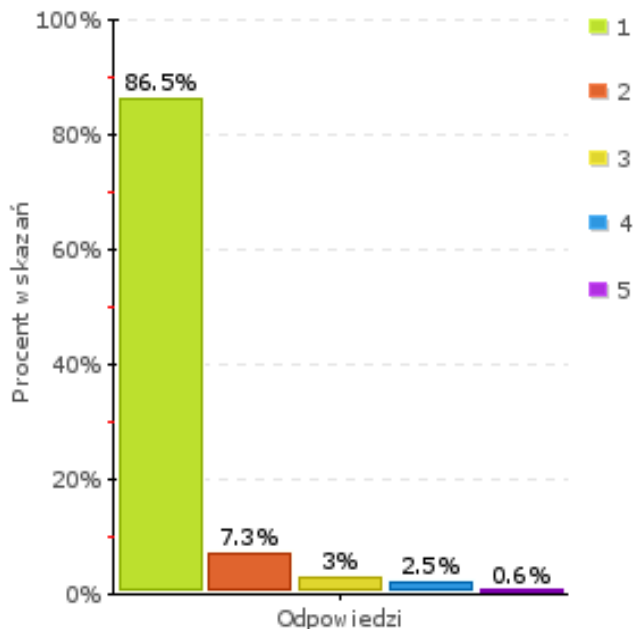
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Inni uczniowie obrażali Cię za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych.

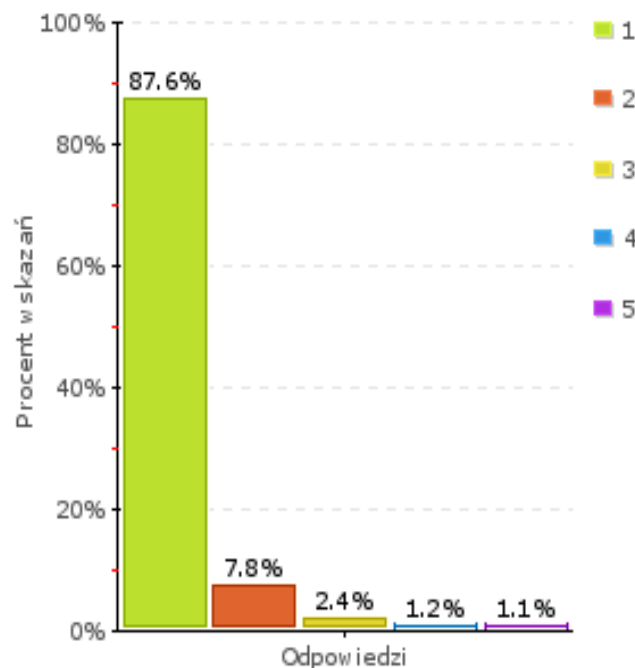
POLSKA

Procentowy rozkład wyników

ŚWIĘTOKRZYSKIE

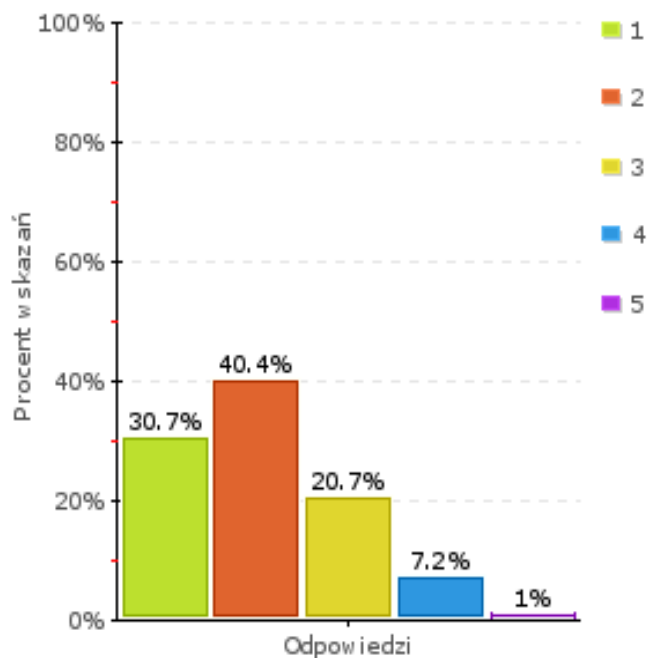
Procentowy rozkład wyników

Mam wpływ na to, jakie zasady zachowania obowiązują w mojej szkole.

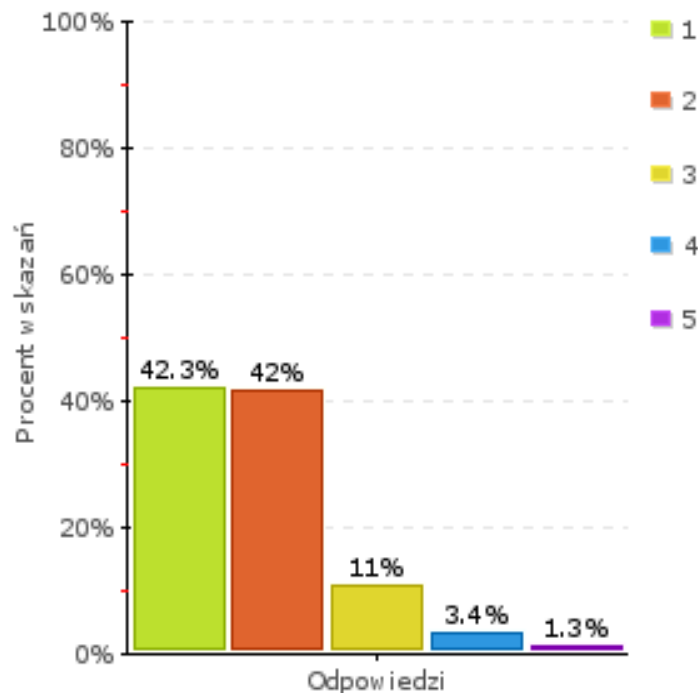
POLSKA

Procentowy rozkład wyników

ŚWIĘTOKRZYSKIE

Procentowy rozkład wyników

WNIOSKI:

- ▶ Doświadczenie różnych form agresji jest generalnie częstsze w szkołach podstawowych, zmniejsza się w gimnazjach i dalej w szkołach ponadgimnazjalnych, co odzwierciedla logikę dojrzewania psychospołecznego uczniów.
- ▶ Uczniowie szkół podstawowych prawie pięciokrotnie częściej są ofiarami pobicia niż uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. W szkołach podstawowych ofiarami pobicia było 12% uczniów, w gimnazjach 7% a w szkołach ponadgimnazjalnych 2,6%.

WNIOSKI:

- ▶ Doświadczenie różnych form agresji było wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych stosunkowo częste – najczęściej występującej bezpośredniej agresji słownej doświadczyło blisko 47% z blisko 23 tysięcy badanych uczniów szkół podstawowych i niespełna 44% spośród niemal 23 tysięcy respondentów w gimnazjach.

WNIOSKI:

- ▶ Forma agresji, która jest częstsza w gimnazjach niż szkołach podstawowych to pośrednia agresja werbalna (z wykorzystaniem nowych technologii komunikacyjnych – telefonii komórkowej i Internetu). Doświadczyło jej 15,6% gimnazjalistów, 12,5% uczniów szkół podstawowych i 8% ponadgimnazjalnych. Na tę formę agresji szczególnie narażeni są uczniowie ze szkół położonych w ośrodkach miejskich.

WNIOSKI

- ▶ Choć agresja fizyczna jest bardziej prawdopodobna w szkołach podstawowych, ponawiające się akty agresji zdarzają się proporcjonalnie najczęściej w gimnazjach, szczególnie położonych w miastach. Tutaj też uzyskano najwyższe wskaźniki agresji z wykorzystaniem niebezpiecznego narzędzia.

WNIOSKI

- ▶ Prawdopodobieństwo wystąpienia różnych form przemocy (ponawiającej się agresji) jest istotnie wyższe w szkołach położonych w miastach.
- ▶ Im większa szkoła, tym częstsze doświadczenia agresji i przemocy fizycznej wśród uczniów. Różnica pomiędzy największymi, a najmniejszymi szkołami sięga 10 punktów procentowych.

WNIOSKI

- ▶ W całym wymaganiu najczęściej niespełniany obszar dotyczy angażowania rodziców i uczniów w modyfikacje systemu oddziaływań wychowawczych (poziom „B”). Niespełnianie tego obszaru najczęściej miało miejsce w zasadniczych szkołach zawodowych (22% szkół), następnie gimnazjach (13%), liceach oraz technikach (w obydwu przypadkach po 11%). Najlepiej sytuacja kształtuje się w szkołach podstawowych (1,8% niespełniania).

WNIOSKI

- ▶ Przekrojowe spojrzenie na obszary z wymaganiami „Respektowane są normy społeczne” pozwala na konkluzję, że tam gdzie nie prowadzi się analizy i modyfikacji działań wychowawczych, pojawiają się zaburzenia bezpieczeństwa ucznia.

Zadanie dla dorosłych?

- ▶ W Polsce, podobnie jak w innych krajach europejskich, agresja i przemoc w szkołach jest obecnym i widocznym problemem.
- ▶ Występowanie agresji i przemocy w szkole wiąże się z bezpieczeństwem dzieci (...), ale także konsekwencjami dla rozwoju psychicznego zarówno ofiar, jak i sprawców (Kaltiala-Heino i in. 2000), problemów w relacjach społecznych (Graham, Bellmore, Juvonen 2003), wpływem na wyniki edukacyjne (Glew i in. 2005).
- ▶ Prowadzenie skutecznych działań zapobiegających zachowaniom agresywnym i przemocy w szkole wymaga ciągłego gromadzenia informacji o skali zjawiska, dominujących i zmieniających się formach agresji i przemocy oraz skuteczności działań podejmowanych przez dorosłych. Informacje te pełnią podstawową rolę dla określenia sposobu działania wobec agresji i przemocy (Espelage 2012).

„Każde dziecko to wielki i ważny świat. Dwoje dzieci – to trzy wielkie światy. Troje dzieci – to wcale nie jeden plus jeden plus jeden. To więcej: pierwsze i drugie, pierwsze i trzecie, drugie i trzecie i cała trójka razem: łącznie więc siedem wielkich światów. Niechęć, przyjaźń, bójka, przysługa, radość i smutek. Oblicz sam, ile światów ma w swym posiadaniu 10, 20 czy 30 dzieci. Bez ich pomocy nie możesz poznać tych światów i nie uda ci się praca wychowawcza”.

(Credo pedagogiczne Janusza Korczaka, 1938, ze zbiorów Idy Merzan (w:) „Rodzina i Szkoła” 1978, nr 8)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

BEZPIECZENSTWO W PRZEPISACH PRAWA

Ustawa Karta Nauczyciela

Art. 6 Nauczyciel obowiązany jest:

- 1. rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę**

Art. 7

- Dyrektor sprawuje opiekę nad dziećmi i młodzieżą uczącą się w szkole.**
- Dyrektor jest odpowiedzialny m.in. za zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę**

BEZPIECZENSTWO W PRZEPISACH PRAWA

Ustawa z dnia 7 września 1991r.

o systemie oświaty

Art. 1.

System oświaty zapewnia w szczególności:

2) wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny.

10) utrzymywanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach placówkach

12) opiekę uczniom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej i życiowej,

16) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych

BEZPIECZENSTWO W PRZEPISACH PRAWA

**Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu
z 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych
szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 Nr 6, poz. 69 ze zm.).**

§ 2. Dyrektor zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole lub placówce, a także bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę lub placówkę poza obiektami należącymi do tych jednostek

§ 13. Niedopuszczalne jest prowadzenie jakichkolwiek zajęć bez nadzoru upoważnionej do tego osoby.

§ 14. 1. Przerwy w zajęciach uczniowie spędzają pod nadzorem nauczyciela.

§ 40. Pracownik szkoły lub placówki, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy

§ 51. Dyrektor omawia z pracownikami szkoły lub placówki okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.

BEZPIECZENSTWO W PRZEPISACH PRAWA

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2009 r. w sprawie przygotowania nauczycieli do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy (Dz. U. z 2009 r. Nr 139, poz. 1132)

§ 3. Wiedzę i umiejętności niezbędne do **prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy** nabywa się w ramach szkolenia uwzględniającego specyfikę zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy, zwanego dalej „szkoleniem”, organizowanego przez podmiot, wymieniony w przepisach wydanych na podstawie art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm. 3), zwany dalej „podmiotem organizującym szkolenie”.

BEZPIECZENSTWO W PRZEPISACH PRAWA
Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich
z dnia 26 października 1982 r.

(tekst jednolity - Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109; ze zm.).

Art. 4. §1. Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

***Ustawa Kodeks Postępowania Cywilnego z 17 listopada 1964 r.
(Dz. U. z 1 grudnia 1964 r., Nr 43 poz. 296 ze zm.).***

Art. 572.

§1. Każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, **obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.**

§2. Obowiązek wymieniony w § 1 ciąży przede wszystkim na urzędach stanu cywilnego, sądach, prokuratorach, notariuszach, komornikach, organach samorządu i administracji rządowej, organach Policji, **placówkach oświatowych**, opiekunach społecznych oraz **organizacjach i zakładach zajmujących się opieką nad dziećmi** lub osobami psychicznie chorymi.

Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity - Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55; z późn. zm.)

Art. 3. Ochrona zdrowia przed następstwami używania tytoniu realizowana jest przez **kształtowanie polityki zdrowotnej, ekonomicznej i społecznej**, do której należy:

- 2) promocja zdrowia przez propagowanie stylu życia wolnego od nałogu palenia papierosów i używania wyrobów tytoniowych,
- 2a) działalność wychowawcza i informacyjna,

Art. 5. Zabrania się palenia wyrobów tytoniowych (...)

- 2) na terenie jednostek organizacyjnych systemu oświaty, o których mowa w przepisach o systemie oświaty, oraz jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej (...)

Art. 8

2. Zabrania się **sponsorowania przez firmy tytoniowe działalności sportowej, kulturalnej, oświatowej, zdrowotnej i społeczno-politycznej.**

Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

(tekst jednolity: Dz. U. 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.)

Art.14

1. Zabrania się sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych:

1) na terenie szkół oraz innych zakładów i **placówek oświatowo-wychowawczych**, opiekuńczych i domów studenckich. [..]

Art. 23

2. Dzieci osób uzależnionych od alkoholu, dotknięte następstwami nadużywania alkoholu przez rodziców, uzyskują bezpłatnie **pomoc psychologiczną i socjoterapeutyczną** w podmiotach określonych w art. 22 ust. 1 i **poradniach specjalistycznych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych**.

***Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2005 r.
(Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485; ze zm.).***

Art. 2. 1. Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo- wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;

Art. 5. 1. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i **jednostek samorządu terytorialnego** w zakresie określonym w ustawie.

2. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii są realizowane, w zakresie określonym w ustawie, także przez:

1) przedszkola, szkoły i inne jednostki organizacyjne wymienione w art. 2 pkt 3-5 i 7-9 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);

3. W realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1, mogą uczestniczyć **organizacje pozarządowe** i inne podmioty, których działalność statutowa obejmuje zadania należące do sfery zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, działalności charytatywnej, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, kultury fizycznej, porządku i bezpieczeństwa publicznego lub przeciwdziałania patologiom społecznym, promocji i organizacji wolontariatu (...)

Art. 19. 1. Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i zapobiegawcza obejmuje:

- 1) promocję zdrowia psychicznego;
- 2) promocję zdrowego stylu życia;
- 3) informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, oraz o narkomanii i jej skutkach;
- 4) edukację psychologiczną i społeczną;
- 5) edukację prawną;
- 6) działania interwencyjne.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności:

1) wprowadzanie **problematyki zapobiegania narkomanii do programów wychowawczych jednostek organizacyjnych systemu oświaty;**

2) wprowadzanie **problematyki zapobiegania narkomanii do programów przygotowania zawodowego osób zajmujących się wychowaniem oraz profilaktyką w szkołach i innych placówkach systemu oświaty oraz w szkołach wyższych; (...)**

***Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31.01.2003 r.
w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej
i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych
uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226)***

§ 1. Szkoły i placówki systemu oświaty **rozwijają działania wychowawcze i zapobiegawcze wśród dzieci i młodzieży**, u których zespół zjawisk psychicznych i oddziaływań środowiskowych stwarza wysokie prawdopodobieństwo powstania zależności od środków odurzających lub substancji psychotropowych albo którzy sporadycznie używają środków odurzających lub substancji psychotropowych, lub środków zastępczych, zwanych dalej "zagrożonymi uzależnieniem".

§ 9. Szkoły i placówki **podejmują działania interwencyjne** polegające na powiadomieniu rodziców i Policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności gdy dzieci lub młodzież używają, posiadają lub rozprawdzają środki lub substancje, o których mowa w § 1.

§ 10. Szkoły i placówki **opracowują, zgodnie ze statutem, strategię działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem**, która uwzględnia w szczególności:

- 1) systematyczne prowadzenie w środowisku szkoły edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, rodziców oraz nauczycieli;
- 2) opracowanie metod i form rozwijania działalności informacyjnej;
- 3) określenie zadań wszystkich pracowników szkoły w zakresie pomocy dzieciom i młodzieży, zagrożonych uzależnieniem;

§ 11. Szkoły i placówki **współdziałają z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi**, poradniami zdrowia psychicznego i innymi specjalistycznymi działającymi na rzecz rozwijania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

Kodeks Karny (Dz. U. z 2 sierpnia 1997 r., nr 88, poz. 553 ze zm.)

Art. 207.

§ 1. Kto **znęca się fizycznie lub psychicznie** nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest **targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie**, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

(Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.)

Art. 87a.

- 1) Wychowawca zatrudniony w placówce opiekuńczo-wychowawczej oskarżony o popełnienie przestępstwa z użyciem przemocy, w tym przemocy w rodzinie, zostaje z mocy prawa zawieszony w pełnieniu obowiązków służbowych na czas trwania postępowania.
- 2) Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej rozwiązuje stosunek pracy z wychowawcą, który został prawomocnie skazany za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy.

**Zarządzenie Komendanta Głównego Policji Nr 1619 z 3.11.2010 r.
w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów
w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich
oraz działań podejmowanych na rzecz**

§ 9 Działania profilaktyczne Policji w zakresie zapobiegania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz przeciwdziałania negatywnym zjawiskom występującym wśród małoletnich realizowane są w szczególności przez:

3) **udział w spotkaniach** z małoletnimi, rodzicami, podmiotów zajmujących się problematyką zapobiegania patologii społecznej, w tym przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz negatywnym zjawiskom występującym wśród małoletnich;

4) **uczestnictwo w przedsięwzięciach** realizowanych na rzecz poprawy bezpieczeństwa środowisk lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem małoletnich i nieletnich;

5) **promowanie** wśród małoletnich i nieletnich **bezpiecznych oraz społecznie pożądanых zachowań**.

OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA Sejmu RP z dnia 11 marca 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o samorządzie powiatowym

Art. 4. 1. Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie (...):

15) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli;

Art. 38a. 1. W celu realizacji zadań starosty w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz zadań określonych w ustawach w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, tworzy się komisję bezpieczeństwa i porządku, zwaną dalej „komisją”.

2. Do zadań komisji należy:

1) ocena zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie powiatu;

3) przygotowywanie projektu powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli;

4) opiniowanie projektów innych programów współdziałania Policji i innych powiatowych służb, inspekcji i straży oraz jednostek organizacyjnych wykonujących na terenie powiatu zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli (...).

